Liikkuvien työkoneiden EU-typpihyväksyntä ja markkinavalvonta – valtioneuvosto kannattaa komission ehdotusta.

LAUSUNTO

Juha Ala-Hiiro

Johtava asiantuntija

Teknisen Kaupan Liitto ry

7.9.2023 Valtioneuvosto

TEKNINEN KAUPPA

Sopimuksen tavoitteena on

Tarkoitus ja tavoitteet:

- Lujittaa liikkuvien työkoneiden EU-sisämarkkinoita
- Varmistaa liikenneturvallisuuden korkea taso
- EU-tasoiset yhtenäiset hyväksyntäsäännöt liikkuville työkoneille
- Ajoneuvoluokkana työkoneiden tyyppihyväksyntäjärjestelmää ei ole yhtenäistetty.

Teknisen Kaupan Liitto kannattaa ehdotusta valtioneuvoston tapaan, mutta haluaa lausua seuraavaa. Työkoneiden osalta Suomen erityishaasteet ovat pitkät välimatkat ja neljä vuodenaikaa. Lähtökohtana tulee olla oikea kone oikeaan paikkaan. Haasteen ovat myös rajoitetun ja rajoittamattoman työmaan erot, mikä korostuu tieliikennekäytössä.

Oleellinen asia työkoneita koskevissa asioissa on turvallisuus, mutta myös vastuullisuus. Työkoneiden kasvihuonekaasupäästöt olivat vuonna 2020 2,4 Mt CO2 -ekv., mikä on noin 5 % Suomen kokonaispäästöistä ja 9 % taakanjakosektorin päästöistä.

Uudet käyttövoimat, monimoottoriratkaisut, sekä vähäpäästöiset bio- tai synteettiset polttoaineet tulisi kannustaen huomioida asetuksissa ja niitä koskevissa määräyksissä.

Mahdollinen tuleva vedyn, sähkölatausten tai uusien polttoaineiden jakeluverkosto tulisi huomioida kansallisia hyväksyntöjä, määräyksi tai ohjeita laadittaessa. Huomioitava on myös koneen elinkaari sekä mahdollinen uudelleen varustelun tyyppihyväksyntä.

Vahvistetaan:

- EU-markkinoille saatettavien työkoneiden tieliikennekäytön turvallisuutta koskevat tekniset vaatimukset
- EU-tyyppihyväksyntää koskevat hallinnolliset säännökset
- Liikkuvien työkoneiden markkinavalvontaa koskevat säännöt ja menettelyt.

Teknisen Kaupan Liitto vahvistaa tarpeen liikkuvien työkoneiden yhtenäisille vaatimuksille, säännöksille, säännöille ja menettelylle. Turvallisuutta ja vähäpäästöisyyttä edistävissä toimissa tulisi ohjeistuksessa olla kuitenkin liikkumavaraa.

Esimerkkinä T3 maastoajoneuvon tyyppihyväksyntä, vanteen koon on oltava 12–14 tuumaa. Tuumaa suuremmalle vanteelle löytyisi turvallisempia, sekä useampia vaihtoehtoja renkaista, jotka eivät ole niin liukkaita maantiellä kuin koneen mukana tulevat nappularenkaat.

Esimerkkinä kaivinkoneella tai traktorikaivurilla vedettävän peräkärryn kantavuuden alittava maa-ainesrajoite, 2 m3, suoritettavaa työtä varten.

Esimerkkinä jarruttomien traktorin peräkärryjen suuri määrä Suomessa.

Yhtenäiset säännöt helpottaisivat liikkuvien työkoneiden markkinoille pääsyä ja käyttöä eri EU-maissa.

Asetuksen säädöksiä sovellettaisiin 36 kuukautta voimaantulon jälkeen, mutta tulisivat pakollisiksi 8 vuoden siirtymäajan jälkeen.

Teknisen Kaupan Liitto haluaa lisätä myös turvallisuutta huomioimalla, että työkoneiden tieliikennekäytön valaistukseen ei tule samanlaista takavalotonta päivävaloratkaisua.

Siirtymäaika on riittävä.

Vain hyväksynnän saaneiden liikkuvien työkoneiden markkinoille saattamisen varmistaminen on hyvä.